Latweeschu Awises.

Iznahk 7 reises nedeltâ. ◇ 98. gada gahjums.

Maksâ:

Ekspedizijâ sanemot
par 1 gadu . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . . — „ 60 „
par 1 mehnesi . — „ 25 „

Maksâ pa pastu peesûtot un pilsetâ mahjâ peesûtot:
par 1 gadu . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . . — „ 90 „
par 1 mehnesi — „ 40 „

Maksâ uz ahrsemem:
par 1 gadu . . 10 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 5 „ 80 „
par 1/4 gadu . . 3 „ 50 „
par 1 mehnesi . 1 „ 50 „

Sludinajumi maksâ: par 1ktu rakstu rind. 10 k., 1. pusê un tekstâ 30 k.

Adreses maina maksâ 10 kap.

Numurs maksâ 1 kap.

Redakzija: Jelgawâ, Katoļu eelâ Nr. 42. Ekspedizija: Katoļu eelâ Nr. 40. Tel. 981.

Kantoris: Rigâ, Walnu eelâ 30. Tel. 8260. Pasta kastite 286

Nr. 140. **Peektdeen, 30. maijâ.** **1914.**

Swarigakais no satura:

Laukfaimneeku kopdarbiba Italijâ.
Usaizinajums R. L. B. Sinibu Komisijas Wasaras sapulcschu leetâ.
Japanu politika Mandschurijâ.
Seewetes kâ wehletajas.
Schihdi, kâ kristigo wajataji senatnê.

Laukfaimneeku kopdarbiba Italijâ.

Italija plaschi pasihstama kâ seme, kas blakus Irijai dod wisleelako iszelotaju-laimes mekletaju skaitu un tapat ari kâ seme, kuras eedsihwotajus rehkina pee wismasak paehduscheem, kuru galwenâ pahrtika ir leesâs makaronas.

Tomehr, scho spreedumu nedrihkstam atteezinat uz wisu Italiju. Tas peemehrojams tikai Widus-Italijai — Romas un Neapoles apgabaleem, kur no ahrsemneekeem-zelotajeem islutinati, pahrtikdami no dseramâm naudam, teescham leeli eedsihwotaju slahni atkahpuschees no raschiga darba, sarahwuschi saites neween ar semi, bet ari ar amatneezibu un ruhpneezibu un pahrteek no eewesteem grascheem. Pawisam ne to war teikt par Seemel-Italiju un galejeem deenwideem, kâ ari par Siziliju. Te saimneeziba un daschada ruhpneeziba plaukst un wehrschas plaschumâ un mudina uz pahrdomaschanu tuwakus un tahlakus zittauteeschu kaiminus.

Pirms tuwaki apskatam itaileeschu laukfaimneeku kopdarbibas weidus un winu attihstibu, jaatsihmê tee ihpatnejee apstahkli, kahdos daschâ sinâ atrodas Italija un kuri neatkahrtojas zitâs semês. Wisu pirms Italijas daba. Tai peemiht jau ihsts deenwidus semju raksturs, kursch neatkarigi no aramas semes ihpaschibam pawairo semes eenesibu, paihsina augschanas laiku un dod eespehju no dascheem augeem, peem. no sahles un salbaribas eewahkt neween pahris, bet 3—4 un wairak raschas. Italijas daba atweeglina leelâ mehrâ ari dahrskopibu, kura, kâ sinams, mehdz buht loti eenesiga. Eedsihwotaju beesuma dehl naw Italijâ wehl tik sahpigs ari strahdneeku jautajums. Wisi tee ir tahdi apstahkli, kas runâ par labu Italijas laukfaimneezibas weeglakai usplaukschanai. Bet mehs nedrihkstam aismirst ari tahdus apstahkļus, kas guk otrpus no wineem un dara gruhtaku Italijas semneeku stahwokli, salihdsinot ar zitâm semem. Tee ir semes truhkums, truhkums neween kahdai atsewischkai tautas schkirai, bet truhkums wisai tautai, kuras skaitliskam peeaugumam wairs nepeeteek Italijas neleelâ isplatijuma. Tahlak, semes neisdewigâs ihpaschibas, peem. akmenainâ grunts, walgmes truhkums daudz apgabalos, kalnu strehki u. t. t. Un treschâ weetâ, kâ leels nospeedoschs swars, kas mahzas wirsû Italijas laukfaimneezibai — strauji peeaugdamâ sozialistu nosihme un politiskâ wara, kuras attihstibu sekmê nepilnigâ walsts satwersme un nepastahwigee, maz darba spehjigee ministru kabineti.

Tomehr pehdejam no peewestajeem apstahkleem — sozialisma spaideem Italijas laukfaimneeziba war sinamâ mehrâ ari pateiktees. Schi usmahziba sawâ laikâ atwehra laukfaimneezibai azis un speeda tos apweenotees kopdarbibâ.

Pirmee apweenojâs leelaki semes ihpaschneeki un faimneeki. (Muhsu apstahkļos wini buhtu janosauz par stipri widejeem, jo Italijas semes ihpaschumi stipri neezigaki.) Italijâ pastahw lihdz 1000 laukfaimneezibas beedribu no leelakeem un widejeem faimneekeem, no kuràm apm. 700 beedribas apweeno 1892. gadâ nodibinatâ Laukfaimneezibas Beedribu Federazija. Schim atsewischkâm Beedribam un tapat ari Federazijai ir wairumâ tee paschi mehrki, kas muhsu laukfaimneezibas beedribam, bet daschâ sinâ winas ir sasneeguschas ari tahlaku pakahpi. Italijas beedribas ir leelâ mehrâ nehmuschas sawâ rokâ mahksligu mehslu fabrikaziju. Zentralâ Federazija wada un ustur 14 tahdas fabrikas. Tas ir eewehrojams panahkums, kuru nebuhs aismirst muhsu laukfaimneezîskai kopdarbibai. Federazîju apweenoto beedribu apgrosijumi sasneedz 37 miljonus rublus gadâ muhsu naudâ.

Uz tahlakas pakahpes radàs sihksaimneeku, ihstu massemneeku kopdarbibas apweenibas. Mehslu, maschinu, pretschu kopiga eepirkschana un pahrdoschana bij pirmee pamati, uz kahdeem tàs nodibinajàs. Sihksemneeki, kuru starpâ wiss wairums bija graudneeku un sihku arendatoru, sawu apweenibu nosauza tàpat kà belgeeschi par „semneeku saweenibu“.

Nodibinata 1899. gadâ, Saweeniba jau nahkamâ gadâ skaitija 27 nodalas un wehl diwus gadus wehlak — 50 nodalas. Tahda strauja attihstiba wehrsa uz sewi sozialistu eewehribu un tee sahka sarihkot usbrukumus pret „Semneeku Saweenibu“. Pahrmeta winai tàs pelnas raksturu un nodoschanos tirdsneezîskai darbibai, un gribeja pahrdehstit pilnigi uz sozialistu mahzibu lauka. Bet Italijas semneeks nepadewàs: tas saprata, ka newis nemantibâ, bet turibâ ir wina nahkamais spehks un atraidija sozialisma spredîki. Tad sozialisti isleetoja jaunu knifi un nodibinaja blakus „Semneeku Saweenibai“ „Semneeku Federaziju“ (naw jasajauz ar Laukf. Beedribu Federaziju, par kuru bija augschâ ratstits), kâ pretswaru waj peedausibas akmeni pirmejai. „Semneeku Federazijai“ bija jaapweeno neween semes ihpaschneeki un arendatori, bet ari semes darba strahdneeki un tàs mehrki bij sprausti tihri idejiska, t. i. propagandas raksturа: preekschlasijumi, kursi, broschuras, agitazija pee wehleschanam, agitazija dehl darba laika un algam u. t. t. „Semneeku Saweeniba“ nowehrsàs no Federazijas, un lai to nesajauktu ar scho sozialistu sehdekli, pahrdehwejàs par „Semneeku Kooperatiwu“. Pehdejâ laikâ schis Kooperatiws strahdâ jau ar kahdàm 75 weetejàm nodalam. 1908. gadâ winsch Redschijas pilsehtâ Seemel-Italijâ eeguwa sew namu, kur tagad sakopotas ta zentralàs eestahdes. Kooperatiwâ beedri eestahjas ar pajam (dalibas naudu) apm. 25 rubku leelumâ muhsu naudâ. Scho beedru dalibu war nolihdsinât ari pakahpenisku, sahkot no apm. 25 kap. mehnesî. Tahdâ zeltâ Kooperatiws war sneegt saweem beedreem jo taustamus labumus pee wiseem eepirkumeem un pahrdoschanas, kâ ari zitadâ zeltâ strahdajot pee saimneezibu pazelschanas. Turpretim sozialistiskâ „Semneeku Federazija“ grib kert ar lehtu dalibas

Pahrnahkschana.

Wasaras swehtku stahstinsch no Selteneeschа.

(Turpinajums).

Atbrauzeji noskatas tam pakal. Apkalpotaji peewahz atwesto bagaschu. Ta weens pehz otra nosuhd un stazijas preekschâ atkal top wiss kluss.

Platformas galâ, kur pahr schogu leezas seedoschi zerini, pilni rasas un seedu, stahw lihdsâs spehzigs jauneklis un slaida jaunawa, weselu galwas teesu ihsaka par sawu pawadoni.

— Kâ sapnis tas wiss man schkeetas, — wina runâ, un balss skan juhtu un aisgrahbtibas pilna: — Un ta tomehr ir pateesiba — mehs esam dsimtenê.

— Ja, dsimtenê, Tildin, — atbild jauneklis: — Bet tomehr wehl ne pee mehrka. Eesim paraudsisimees, kur muhsu bagascha un kâ waresim tikt pahri uz otro, maso zelu. Laika jau wisai daudz naw. Masakais pehz saraksta.

Kahds no apkalpotajeem usmeklê bagaschu, padabû biketi un tad wineem pa preekschu dodas pahri „leelâ“ zeltâ sleedem uz „maso“ — uz tehjmaschinu, kâ winu sobgali eesaukuschi. Brauzot un domajot. Maschinista masais schunelitis tekot pa preekschu un weenmehr pirmais eeronotees katrâ peestahtnê, pasinodams ar sawu eeraschanos, ka wilzeens jau tuwojas un drihz ween buhs klaht. Daschâs weetâs, kur wilzeenam ar saweem masajeem, kastem lihdsigeem wagonineem jarahpjas pret pakalnem, daschi pahrgalwneeki ne weenreiz ween jau mehginajuschi no ta iskahpt, nopluhkt pa seedam grahwmalê, paeetees lihdsâs un atkal eekahpt ...

Naw jau ko steigtees, — pamasam, palehnam. Reiz galâ tik un tà kluhs.

Par to wisu atbrauzejeem stahsta runigais kalpotajs, ejot wineem pa preekschu.

— Nu sche usgaidat, — winsch saka apstahdamees pee schauràm sleedem: — Es atnesischu wehl pahrejo. Wilzeenu jau ari drihz pados.

Kâ diwas stihgas aissteepjas schaurà zeltâ sleedes un nosuhd lihkumâ aiz uskalnina. Apkahrt koki un kruhmi. Seedi un putni. Daba un — kultura.

— Paeesimees, paeesimees, Karli, — meitene skubina sawu pawadoni: — Es newaru nozeestees uz weetas. Kâ putnam gribetos aissteigtees.

— Uz kureeui tad? — Jahnis jautâ un eeskatas jaunawas aiz laimes mirdsoschâs azîs.

— Pati nesinu ... Tikai projam meschâ ... laukos ... Esmu tatschu meschu un lauku behrns. Ne akmena zeetumu ...

Un kâ ehna pahrlaischas pahr winas preekâ stahwoscho seju. Bet jau nahkoschâ azumirklî saule to noskuhpsta. Schodeen tur tikai preekam wajag starot.

— Ja, lauku un meschu ... Bet ari schos laukos mehs zelsim akmena zeetumus, kâ tu saki, — Jahnis domigi runâ: — Bet ja nezelsim mehs, zels ziti un atkal kalpinàs muhs. Bet schee buhs muhsu zeltee zeetumi un — nebuhs zeetumu, bet pilis un zeetokschni. Tapat kâ senak, tikai peemehroti tagadejam laikam un ta prasibam.

— Un tu ari gribi buht par brunineeku kahdâ no schim pilim?

Kaut kas kâ sobgaligs, kâ kairinoschs eeskanas meitenes balsî.

— Protoms, tikai pascha zeltâ.

— Un uszelsi?

— Uszelschu.

— Un uslikses kiweri galwâ, apkahrsees ar buntscheem un sobineem?

— Un wina smej glausdamàs pee wina pleca.

— Ne, tahdu es negribu tewi ... Tad jau isskatisees pehz laupitaja.

Jauneklis domigi smaida. Waj simto reizi winsch dsird schos wahrdus no „masàs“.

— Waj behrns atkal plahpà? — winsch jautà un raugas winai azîs.

Schinî azumirklî aiz zerinu kruhmeem, pahr kureem pazeltas starp kokeem leela weenstatwu muhra ehka, atskan swilpeens.

Kaut kas eeschnahzas, tà ka pabailigi, nedroschi un tad sahk no tureenes wirsitees pahrâ wilzeens — kastem lihdsigee wagonini zits aiz zita un tehjmaschina preekschgalâ.

Saradusches ari wehl ziti brauzeji. Apkalpotaji eekrauj bagaschu.

Pa weenam, nesteigdamees eekahpj nedaudzee brauzeji. Brihdi wehl wilzeens pastahw, kâ kaut ko gaididams, tad sahk lehni wirsitees uz preekschu. Sak, jaeet ween jau buhs ...

Isleekusès pa atwehrto lodsinu meitene kahri raugas birstalâs, kas lehni aiseet wilzeenam garam. Kâ sudraba josta lokas upe starp kruhmeem un plawam.

— Lakstigalu pils, — meitene saka.

— Un mihlestibas, — peebilst Jahnis: — Tahdâs weetâs eet sapnot eemihlejuschees.

— Bet uhdens meitas peewil tos, kas seemelmeitam top neustizigi. Pasargees tapehz.

Schur tur no mahju skursteneem pazeltas weegli buhmu mahkonischi un isklihst dsidrajâ gaisâ. Redzams, eemihtneeki peezehluschees un nama mahtes gatawo rihtischki un poschas uz basnizâ eeschanu.

— Schehl, ka mehs newaresim tikt basnizâ, — Hilda saka.

— Nebuhtu kugis nokawejees, tad jau gan tiktu ... Nu, neko darit. Eesim riht.

Lehni, nesteigdamàs mainas lauku ainawas, aisflihdedamas garam wagona logam. Un newar ween diwi brauzeji winâs noraudsitees, tik mihlas tàs ir wineem.

(Turpmak wehl.)

makſu (apm. 10 kap. mehneſi), par ko ta galwenâ kahrtâ iſleeto Federaziju tikai kâ politiſku arenu ſoziaſiſtu pabalſtiſchanai pee waldibas ſtuhres.

Italijas laukſaimneeku apweenibâs uſnem par beebreem tikai tahdas perſonas, kas paſchas ſtrahdâ ſemes darbu. Intereſanta ir Kooperatiwa pelnas ſadaliſchana. 2% no tâs teek peeſchkirti kopdarbibas kapitalam, 40% palihdſibai atſewiſchkeem beebreem un pahrejee 40% ſawſtarpeji teek iſdaliti wiſu beebru ſtarpâ.

Rakſturigas Italijas laukſaimneeku kopdarbibâ ir wehl ari atſewiſchki no Kooperatiwa un tâpat no Lauks. Beebribu Federazijas paſtahwoſchâs „Sabeebribas kopigai ſemes nomaſchanai", kas kopigi nonomâ weſelas muiſchas un zitus leelakus ſemes gabalus, uſtur tad kopigu inwentaru un lopus. Nonomato ſemi ſadala ſtarp dalibneekeem, un katrs apſtrahdâ ſawu dalu patſtahwigi, bet tâ kâ noma Italijâ, kur raſchas ir bagatakas, paraſti noteek uſ pusgrauda pamateem, tad rudenî ihpaſchs iſwehlets ſabeebribas preſidents ſanem weenkopus wiſu ſemes iſnomatajam peenahzigo pusgraudu un nodod to. Iſmaksa ihpaſchneekam noteek beeſchi naudâ, preekſch kam nobehrto pusgraudu eepreekſch apwehrtê naudâ waj pahrdod to. Beſ pusgrauda kopejâ kaſê eet wehl tâ ſauzamâ pahrwaldiſchanas teeſa, kur eerehkinata ari inwentara wajadſiba. Scho teeſu ſemes apſtrahdataji ari nodod tâpat graudâ, un ſabeebribas pahrwaldiba wehlak pahrwehrſch winu naudâ.

Schahda kopigas nomas kahrtiba ir koti intereſanta un ar ſinameem weetejeem pahrgroſijumeem tahdâ kahrtâ warbuht ari muhſu nemantigâ ſemneeziba waretu ſewim palihdſetees ſpeeſtees pamaſam tahſak, arween plaſchakas iſplehſchot muhſu ſchauràs Baltijas robeſchas.

Ja laſitaji wehl nebuhtu noguruſchi no muhſu ilgâ ahrſemju zelojuma, tad nahkamâ reiſê wehl parunaſimees par Schweizes laukſaimneekeem. J. Sd.

Sekſchſeme.

Peterburga. Inſcheneera Korowka prahwa. Pehz aſtonu beenu ilgas iſteeſaſchanas ſwehrinateem peedalotees teeſa iſſpreeda inſcheneera un wina ſeewas leetu, kuri bija apſuhdſeti par daſchadu blehdigu uſnehmumu dibinaſchanu, zaur ko daudſ lehttizigee bij peekrahpti. Tâ, peemehram, Korowka bij nodibinajis tikai uſ papira „Branſkas-Preobraſchenſkas ſahls ruhpneezibas ſabeebribu" un „Kaſpijas-Romanowas naftas ſabeebribu". Korowko ihſâ laikâ iſkrahpis ſaweem klienteem 370,000 rbl., no kureem „uſnehmumu" kaſi rewidejot atraſtas tikai 18 kap. Iſmekleſchanâ noſkaidrojâs intereſanti ſihkumi; wiſi galwenee „akzionari" eenehmuſchi eeneſigas direktoru waj tamlihdſigas weetas fiktiwos uſnehmumos, lai gan beigâs algu naw ſanehmuſchi. Swehrinatee tomehr atſina Korowku wainigu krahpſchanâ tikai ſem 300 rbl. un tadehl teeſa noteeſaja winu uſ 3 mehn. zeetumâ, pee kam ſods jau dſehſts zaur 2 gadi un 2 mehn. noſehdeſchanu iſmekleſchanas zeetumâ. Wina ſeewa tika attaiſnota.

Kiſchinewa. Leetus, kas uſlija peeteekoſchâ daudſumâ, uſlaboja ſehjumus, tâ ka raſcha tagad ſagaidama laba.

Baku. Sanitar-komiſija, lai nowehrſtu mehra eeweſchanu, deſinfizê wiſus ſtrahdneekus, kas nahk no Aſtrachanas waj Perſijas.

Sewaſtopole. Apraktas turku naudas mekleſchana. Sewaſtopolê eerabees turku ofizeers Ilmeds-bejs, lai ſtahtos pee naudas, kahdu 3 miljonu rublu uſmekleſchanas, kuru turki Krimas kara laikâ pee Sewaſtopoles aprakuſchi.

Wera aprinkis. Iſglihtibas maſinaſchanâs. No [illegible]s ſino igaunu awiſe „Poſtimees", ka ſtarp 136 [illegible]zibas behrneem, kuri 11. maijâ Raugas baſnizâ eeſwehtiti, 20 prozenti jeb kahdi 26 mahzibas behrni bijuſchi laſit un rakſtit neprateji jeb analfabeti. Schahdu analfabetu ſkaits ar katru gadu wairojotees.

Baltija.

Uſaizinajums R. L. B. Sinibu Komiſijas Waſaras ſapulſchu leetâ.

R. L. B. Sinibu Komiſijas paraſtâs Waſaras ſapulzes ſchogad notiks 18. un 19. junijâ.

Lai Waſaras ſapulzes iſnahktu jo daudſpuſigas un intereſantas, Sinibu Komiſijas preekſchneeziba ari ſchogad greeſâs pee atklahtibas darbineekeem, ſinibu wihreem, rakſtneekeem u. t. t. ar uſaizinajumu, zelt preekſchâ Waſaras ſapulzês ſawus iſſtrahdajumus, iſteikdama wehleſchanos, lai referati tiktu peeteikti laikus, pehz eeſpehjas jau maija mehneſî. Wairaki preekſchlaſijumi Sinibu Komiſijas preekſchneezibai jau peeteikti. Atkahrtodama ſcho uſaizinajumu, Sinibu Komiſijas preekſchneeziba luhdſ ari wiſus tos, kas wehl nebuhtu ſawus referatus peeteikuſchi, bet buhtu nodomajuſchi kuplinat Waſaras ſapulzes ar preekſchneſumeem par daſchadeem ſinatnes un mahkſlas, kâ ari ſabeebriſkâs dſihwes jautajumeem, to darit jau laikus un tahdâ kahrtâ atweeglinat Waſaras ſapulſchu ſarihkoſchanas preekſchdarbus.

Peeteikſchanos war iſdarit waj nu taiſni uſ Sinibu Komiſijas wahrdu, waj uſ M. Bruſcha kga adreſi (Rigâ, Eliſabetes eelâ Nr. 21a).

Sinibu Komiſijas preekſchneeziba.

Sloka. Jauneerihkotais pirmais gada tirgus Slokâ nenotiks wiſs ſchogad 8. un 9. junijâ, kâ tas paraſti nolikts, bet ſwehtdienas behl tirgus pahrzelts uſ 5. un 6. juniju. Aiſrahdam uſ ſcho pahrmainu, kâ ari wiſpahr uſ ſcho jauneerihkoto tirgu juhrmalâ, kur tik leela wajadſiba ſirgu un zitu lopu apmainâ, pirkſchanâ un pahrdoſchanâ. Rudeni, 9. un 10. ſept. noturês wehl otru tahdu gada tirgu.

Krona-Miſa. Koloniſazija. Patlaban krona „Trapes" muiſchâ, kâ „J. D. L." ſino, ſanahkuſchi jauni eemihtneeki — kreewu koloniſti. Pehdejos gados muiſchu renteja Lambartes barons Groihufs un par winas ſadaliſchanu jau ſen gahja wiſadas baumas, bet wehl arweenu „uſ weenu gadu" ſaimneekoja barons. Bet ſchopawaſar muiſcha tomehr tika ſadalita un atdota koloniſteem, bet weetejeem eedſihwotajeem, kuri ar tahdu nepazeetibu un ilgam dſihwo gaidâs pehz ſawa ſemes ſtuhriſcha — bija japaleek beſchâ. Seme koloniſteem atdota pilnigi par brihwu, iſnemot neleelâs defetinas naudas nomaksas. Seme ſadalita ſtarp 5 gimenem, katrai pa 90 puhraweetam. Koloniſti tumſchi lautini.

Rubini (Ilukſtes aprinkî). Tiklab Rubinu, kâ ari ſchim peeweenoto Anzeniſchku un Dunawas pagaſtu magaſinu labibas krahjumi top galigi iſpahrdoti un pahrwehrſti naudâ. Anzeniſchku labiba tika jau pehrnajâ pawaſarî iſpahrdota un tagad galigas iſpahrdoſchanas ir noliktas Rubinu magaſinâ 29. maijâ un Dunawas 2. junijâ. Uſ labibas krahjuma naudâ pahrwehrſchanu pamudinaja tas, ka labiba top wairs maſ aiſnemta, kadehl tad gadeem neapgroſita gulebama ta ſabojajas, tâ ka pat pagaſta apgahdajamee nabagi to wairs nenem pretî. Beſ tam ar labibas krahjuma izbeigſchanu atkriht ari magaſinas ehkas uſtureſchanas iſdewumi un waktneeka, kâ ari magaſinas uſraugu algoſchana. Peteris.

No Tukuma. Kamehr zitâs Baltijas pilſehtâs eedſihwotaji ruhpejas par ſkolu atwehrſchanu un to uſtureſchanu, tikmehr kahda grupa tukumeeſchu luhko tâs nokengat un aiſtaiſit. Tâ ſchî gada aprila mehneſî tika eeſneegta ſuhdſiba Kurſemes gubernatoram par to, ka Tukuma pilſehtas walde iſdodot pahrak daudſ naudas par ſkolâm. Minetâ ſuhdſibas rakſtâ pirmâ kahrtâ ir domatas abas Tukuma ſidus ſkolas: ſeeweeſchu gimnaſija un pilſehtas komerzſkola, jo preekſch winâm pilſehtas walde iſdod wiſswairak naudas. Un kam tahdas ſkolas eſot wajadſigas? Itin nekam! No laukeem eenahkot kalpu behrni (дѣти батраковъ), dſihwojot koti nabadſigi: ihrejot kahdu gultas weetu par 50 kapeikâm mehneſî un uſturotees no ſawas lihdſpanemtâs kulites, tatſchu no wineem pilſehtai itin nekahds labums neatlezot, kamehr ſkolu uſturs gulſtotees kâ ſmaga naſta uſ pilſehtas namſaimneekeem. Tahda pilſehtas waldes rihziba, kuranoſaukta par „fantaſtiſki nazionalu ſkolu politiku", apbraudejot pat weetejo ſozialo eekahrtu: tagad newarot atraſt deeneſtmeitas, jo wiſas tahdas pahrpildot weetejo gimnaſiju; pilſehtâ eenahkot deeſin kahdi „ar augſtaku iſglihtibu" (te ir domati komerzſkolas un gimnaſijas ſkolotaji no augſtſkolâm), newarot atraſt peeteekoſchu nodarboſchanos, dſihwojot uſ ſawu wezaku rehkina un zeeſchot pat badu!

Tahds ir ihſumâ eeſneeguma ſaturs. Pats par ſewi ſaprhtams, ka te ko paſkaidrot buhtu leeks darbs, jo katris prahtigs zilweks ſapratis tahdas ſuhdſibas nejehdſibu. Tikai japeeſthmê, ka eeſneeguma iniziatori ir weetejee wahzeeſchi, ar kahdu M. preekſchgalâ, kurſch Tukumâ ir weenigais zilweks ar „augſtaku iſglihtibu", kam naw nekahdas paſtahwigas nodarboſchanas.

Kâ uſ kurioſumu jaaiſrahda, ka ſtarp ſuhdſetajeem atrodas ari komerzſkolas kuratorijas lozeklis fabrikants Andrejs Seebergs un wina dehls kimijas dakteris Teodors Seebergs, grahmatu tirgotajs Alfons Ekmanis un kinematografa ihpaſchneeks fabrikants J. Behrs.

Starp paraksteem atrodas wehl: apteekneeks W. Kreijtenbergs, apteeku pretſchu tirgotajs O. Pfeifers, meeſneeks Wanzs, ſelikalis O. Thalbergs, tirgotaji: Hennings, Freudenfelbts, Schurins un ziti.

Tukumeetis.

Ahrſemes.

Japanu politika Mandſchurijâ.

Japanu politiſkee laikraksti aſi uſſwer, ka Kreewijas un Japanas intereſes Mandſchurijâ eſot weenadas; tapat tas eſot ari Mongolijâ. No ta, ſaka „Golos Ruſi", waram ſpreeſt, ka war peenahkt brihdis, kur ſchis jautajums akal noſtahda Kreewiju un Japanu weenu otrai pretim. Un lai Deews dodot, ka tad ſcho jautajumu atriſinatu meera zelâ.

„Japanas teeſibas Mandſchurijâ", — ſaka japanu laikraksti: „Pamatojas tikai uſ lihgumeem un tapehz ſchis teeſibas naw nekas muhſchigs, — mehs tâs waram iſlietot tikai ſinamu laiku. Scho eeweherojot mehs babigi nonahkam pee jautajuma, kas buhs tad, kad ſchis terminſch notezês? Waj tad Kina praſis Mandſchuriju atpakal un ja praſis, waj Japana buhs ar meeru to atdot? — Noteiktu atbildi

Schihdi, kâ kriſtigo wajataji ſenatnê.

(Wehſturiſks apzerejums).

(Beigas.)

Bet wehſture ir peerahdijuſi, ka ſchi noſlehgtâ dſihwe atneſuſi ſchihbeem ruhgtus augſus. „No Talmuda waſcham", — Renans ſaka „radâs geto" waſchas. Sihdu tauta, kura lihdſ tam bij tik maſ mahnitiziga, tapa par ihſtu mahnitizibas paraugu ... Weſelus gadu ſimtenus ſchihdu literatura nodarbojâs tikai ap tizibas ritualeem un zeremonijam. Talmuds tapa par zeetumu, kurâ jaunais judaiſms, jeb ſchihdiſms lihdſ pat muhſu deenam ir wadijis noſchehlojamu zeetuma dſihwi. Noſlehdſees ſchaî neweſeligajâ grahmatâ, ſchihdu prahts noaſinajâs lihdſ melkulibai". (Kr. 138.) Sawu likumu ſchihbeem tomehr neiſdewâs uſglabat neaiſſkahrtu: „Pehz ſihwas zihnas ar wiſâm elku preluhgſchanam, Iſraelis winu weetâ peenehma fetiſchiſmu — Toras fetiſchiſmu", (Kr. 142.)

Uſſtahdijuſchi par ſawas dſihwes mehrki un uſdewumu Talmuda likumu burtiſku iſpildiſchanu, ſchihdi paſchi iſwehlejâs ſew behdigu nahkotni: „Neleelâ ſekte, eeſlehgta daudſos noteikumos, kuri tai nekauj dſihwot, ir pehz ſawas dabas naidiga pret ziteem, kâ jau wiſas ſchahdas ſektes. Wina neiſbehgami uſmodina un audzê ſewî naidu un reiſê ar to rada naidu pret ſewi. Wiſur ſweſchineeks, beſ tehwijas, beſ kaut jeb kahdâm intereſem, iſnemot tikai ſawas ſektes intereſes, ſchihdu talmudiſts ir bijis par ſodibu tâm ſemem, kur tas eeklihdis. Atzeratees Austrumu ſchihdu un barbaru peekraſtes ſchihdu, atreebibas pilnu, kad to wajâ, bet uſbahſigu un nekaunigu, tik lihdſ ko tas ſewi juhtas droſchs". (Kr. 140—141.)

Paraſti mehdſ apwainot, kriſtigos, ka tee patwarigi eeſlehdſot ſchihdus winu „getto", tas ir atſewiſchkâ kwartalâ pilſehtâ un leedſotees wineem bot pilſonu teeſibas. Pehz ſcho lauſchu domam ſchihdi ir newainigi pee tam, ka wini tik ſweſchi pret zitâm tautam. Pateeſibâ nu tâ naw. Schi winu noſlehgſchanâs, kâ to ari Renans apſtiprina (Kr. 141.), naw nahkuſi zaur ſpaideem no ahreenes, no zitâm tautam, bet gan no eekſcheenes, no winu Talmuda gara. Winu ſawruhpigâ dſihwe bij pilnâ ſaſkanâ ar winu domu gaitu: „Fariſejiſma, jeb leekulibas un Talmuda praktika darija ſcho ſchihdu ſawruhpigo dſihwi par pilnigi babigu preekſch wineem (Kr. 141.)

Bet ſchahdai dſihwes eekahrtai preekſch ſchihbeem paſcheem ir wiſu behdigakâs ſekas. Jaunu ideju un progreſa peepluhſchanas truhkums politikâ un ſabeebribas dſihwê radija wiſpirms ſaſtingumu bet — pehz tam begeneraziju. Tautas raboſchee ſpehki, neatraſdami iſleetoſchanu, leetâ likſchanu, tapa truli un atrafejâs. „Bet wiſwairak wezajam Iſraelam tapa prahts wahjſch". (Kr. 140). Schihdu atleekas wairs nemaſ newar ſaukt par tautu. Tas ir apklihſtoſchs ſpoks.

„Paſaulê", — pehz Renana domam „ir daudſ tahdu apkahrt klihſtoſchu ſpoku, gindenu, kuri pahrdſihwojuſchees un noteeſati uſ nebuhtibu. Starp teem atrodas ari ſchihdi. Wiſâ wehſturê naw bihwainaka ſkata, kâ tautas uſglabaſchanâs ſpoka weidâ, tautas, kura jau gadu tuhkſtoſchus atpakal ſaudejuſi ſpehju ſapraſt faktus, naw uſrakſtijuſi neweenas, laſiſchanai derigas lapas puſes, naw dewuſi neweenas derigas ſinaſchanas (Par Wezâs Deribas laikmetu ſche naw runa.) Waj tur brihnums, ka nodſihwojuſi weſelus gadu ſimtenus ahrpus zilwezes tihrâs atmoſferas, pagrabos, kâ puswahjprahtigi, waj tur brihnums, ka wini tagad pahrſteigti par gaiſmu, neſpehj to paneſt? (Kr. 276.—277.)

Tahdu bahrgu ſpreedumu par ſchihdu garigo dſihwi nodod Renans. Winſch iſnihzina zioniſma ſapnus, kuri atraduſchi tik daudſ peekritejus. Schihdi, kâ tauta, wairs nepaſtahw. Schihdiſms, kâ tizibas mahziba, ir apmainits pret talmudiſmu, kurſch ir ſakroplojis Moſus likumus. Tâ ſchihdiſms ir garigi miris pats ſewi. Miris tas ari preekſch pahrejâs paſaules, jo naw ſpehjigs ſneegt kaut ko jaunu.

Apſkatot jautajumu, kahda loma ſchihbeem bijuſi wehſturê, ari Renans neatrod neka laba no wineem. Winſch ſaka:

„Mums naw ſemiteem japateizas ne par muhſu politiſko dſihwi, ne par mahkſlu, ne dſeju, prahtneezibu, ſinatni. Walſts eekahrtas formas ſenâs tautas ir iſſtrahdajuſchas patſtahwigi, jo newareja nemt paraugu no ſchihbeem. Teokratija, anarkiſms, deſpotiſms, — tâs ir ſemitu tautu politiſkâs eekahrtas pamata ſihmes. Un ſchi eekahrta bij pilnigâ ſaſkanâ ar winu rakſturu, kurſch wiſpahr paſihſtams ar ſawu ſchaurſirdibu, neſchehlibu un egoiſmu. (Renana rakſtu krahjums XII. ſehj. 110—113. l. p.) No ta top ſaprotams, zik ſtipri wineem wajadſeja uſſtahtees pret katru jaunu ideju, pret katru jaunu domu. Pehz paſchas ſawas dabas ſchihdi jau eenihſt prahtneezibu un ſinatni. (Ren. rakſt. kr. XII. ſehj. 114. l. p.)

Zaur wiſu to ari iſſkaidrojas tas, ka ſchihdi wiſâ ſawâ paſtahweſchanas laikâ ir bijuſchi koti kaitigi preekſch wiſâm tautam, ar kurâm tee nahkuſchi ſatikſmê.

uf to gruhti dot, jo naw finams, kahdi tad buhs wispahrejee apstahkli, no kureem tad atkarasees schi jautajuma ischkirschana.

Muhsu walsts darbineekeem, — turpina awise: — Mandschurijas un Mongolijas jautajumos ir tahdi usskati, ka schee jautajumi isschkirami radikalâ kahrtâ. Pee scheem usskateem turejâs ari nelaikis knafs Katsura. Pee teem turas ari grafs Okuma, tagadejais Japanas waldibas galwa.

Un muhsu tauteescheem Mandschurijâ un Mongolijâ, — meerina sawus kolonistus japani: — newajag baikotees par sawu nahkotni. Wini pilnigi meerigi war turpinat sawus usnehmumus un weizinât japanu eespaidu uf Asijas zeetsemes, jo Japanai jaisplehschas uf wisâm pusem.

Tà issakas japanu laikraksti, un pee tam wehl tahdi, kuri stahw tuwu winu waldibas aprindam. Wisu to „Golos Rusi" eeteiz nemt wehrâ Kreewijas waldibai.

Seeweetes, kà wehletajas.

Seeweeschu teesibu aisstahwji nemitas apgalwot, ka seeweeschu peelaischana wehleschanâs atstahschot uf tàm labwehligu eespaidu. Tschikagâ pee pilsehtas domes wehleschanam tad ari mehginaja peelaist seeweetes. Tagad nu „Standard" par to raksta sekoschi: Wehletaju sarakstos bij usnemtas 158,000 seeweetes, bet balsis nodewa tikai 47,529. Leelakà teesa atnahza wihru, brahlu waj ari kawaleeru pawadibâ un balsoja pehz to aisrahdijuma. Liberaku listê bij usstahditas 4 kandidates, konserwatiwo listê — 2. Weena no kandidatem, kura isskrita zauri, Merija Herhardt, pasinoja, ka atsakas no balibas politiskâs wehleschanâs, jo wehletajas simteem nahkuschas pee winas, peesolidamas tai sawas balsis par 5 dolareem gabalâ. Wispahr wina nahkusi pee pahrleezibas, ka seeweetes weeglak uspehrkamas, nekà wihreeschi. Pee balsu nodoschanas kahds Gotlibs Slaters nodewa sawu balsi pret to kandidatu, par kuru balsoja wina seewa. Seewa par to wihru peepkaukaja, bet wihrs nokoda seewai degunu. — Tas wiss, kà ari anglu sufraschistu usstahschanàs peerahda, ka seeweetei naw tur weeta, kur wajag sawaldischanàs un aukstasinibas.

Austro-Ungarija. Lwowas prahwa. Lwowâ nupat nobeigta prahwa pret Galizijas kreeweem Bendasjuku un ziteem, kuri bij apsuhdseti par tehwijas nodoschanu jeb par propagandu un rihkoschanos uf Galizijas atkischanu no Austro-Ungarijas un peeweenoschanu Kreewijai. Schaî prahwâ mineja ari daschus Kreewijas wispahribas darbineekus, peem. grafu Bobrinsku. Bet apsuhdsiba stahweja uf wahjeem pamateem un preeksch pahra beenam „Pet tel. agent." sinoja schaî leetâ schahdu spreedumu: Preekschsehdetajs nolasija swehrinato spreedumu Bendasjuka un beedru prahwâ. Uf wiseem usstahditeem jautajumeem weenbalsigi dota attaisnojoscha atbilde, isnemot papildu jautajumu par tizibas apwainoschanu no Sandowitscha puses. Schaî jautajumâ diwas balsis nodotas par apwainoschanu, bet 10 pret apwainoschanu. Tadehl preekschsehdetajs pasino, ka wisi apsuhdsetee attaisnoti.

Sabeedrotàs Walsts. Lihgums ar Nikaragwu. Walsts sekretara Mr. Breijana tirdsneezibas nolihgums ar Nikaragwas republiku, kà raksta „Am. Wehstn.", tapa pag. nedelâ senatâ wispahrigi pahrrunats. Pehz scha nolihguma Sabeedrotàs Walsts dabon pilnigu protektoratu pahr Nikaragwu. Winsch atwehl Sabeedr. Walstim pilnigas teesibas buhwet kanalu zaur Nikaragwas walsti un leetot Nikaragwas esaru schim noluhkam. Lai botu Sabeedr. Walstim labaku apsardsibu preeksch Panamas kanala, tad Nikaragwas republika isnomà Sabeedr. Walstim diwas salas uf 99 gadeem preeksch kara flotes un ogku stazijas wajadsibam. Tahlak Nikaragwa apsolas nekad nepeeteikt karu kahdai walstij bes Sabeedr. Walstju peekrischanas, nebs ari dot kahdai walstij konzesijas sawâ semê, kur ta waretu eelihst un peesawinatees kahdu semes gnbalu. Sabeedr. Walstis turpreti apsolas Nikaragwu aissargat un usturet winas neatkaribu. Par to Sabeedr. Walstis maksà Nikaragwai 3 miljonu dolaru.

— Pan-Amerikanu konferenze. Walsts sekretars Mr. Breijans peenehmis Tschiles republikas eeluhgumu nahkoschâ septembrî apzeemot Tschilu un nemt dalibu pee peektàs Pan-Amerikanu konferenzes, kura tur septembrî sapulzesees. Abi agrakee walsts sekretari Mr. Roots un Mr. Knoxs sawâ laikâ apzeloja Widus- un Deenwidus-Ameriku. Ari Mr. Breijans reis apzeloja Deenwidus-Ameriku, bet toreis ka priwats pilsonis. Tagad turpreti winsch brauks kà ahrleetu departamentas galwa un zaur to zerê eemantot deenwidneeku labpatikschanu pret Sabeedrotàm Walstim.

— Elektriska spehka kara kuga ismehginaschana. Sabeedr. Walstju jaunais elektriskais ogku kugis „Jupiters" top padots smagam ismehginajumu brauzeenam. Winam jabrauz no San-Franziskas apkahrt Deenwidus-Amerikai zaur Magellanas schaurumu lihds Hampton Roads uhdeneem pee Atlantikas okeana. Jaunais kugis top dsihts weenigi ar elektriskàm maschinam, un tadehl tos tagad grib labi ismehginat.

Riga.

Baltijas domenu waldes preekschneeka palihgs Lebedews eezelts par Irkuzkas domenu waldes preekschneeku. p.

Jauna biletu kase sestdeen atklahta pee Dsirnaweelas wiadukta. p.

Rigas-Herfonas kanala rakschanas leetâ schinîs beenâs Rigas birschas komitejas preekschstahwji isbrauza uf Witebsku, lai tur sakrahtu materialus, kurus stahdis preekschâ walsts domes uhdens zeku komisijai.

Michaila Erzengela sawienibas nodalu Rigâ, kà jau sinots, gabernas administrazija neatlahwa ais daschadeem formeleem eemesleem. Par to suhdsetees uf Peterburgu tagad aisbraukuse ihpascha delegazija no nodalas dibinatajeem. p.

Zik dahrgi gruntsgabali Rigâ. Sukkija gruntsgabals, 30 kwadrat-asu leels, pahrdots schinîs beenâs par 96,000 rbl., kas istaisa ne wairak, ne masak kà — **3200 rbl.** par kwadrat-asi.

Mescha nodalu pee politechnikas grib atwehrt jau rudenî.

Rigas politechnikas kimijas nodalu beidsa un pee walsts komisijas 27. maijâ inscheneera technologa gradu eeguwa 29 studenti, starp teem sekoschi latweeschi: Krischjahnis Albinsch no Jelgawas, Wilis Krastinsch no Salgales, Rudolfs Kristsons no Engures, Nikolajs Malta no Saweenas, Pauls Nukke un Alfreds Petrikalus no Rigas un Roberts Purs no Gaujenes.

M. Millerfona ikdses progimnasiju Ahgenskalnâ beidsa ar teesibam sekoschas audseknes: Olga Bundsche, Pauline Dannenhirsch, Eleonora Kikut, Alma Legsdin, Marija Roblowa, Emilija Rank, Minna Rudbahrsd, Milda Ruhsis, Marija Ulberg, Marija Schmidt, Malwine Schokelis, Paraskowja Feodorowa.

Traku sunu sakosti. Schajâs beenâs atwesti uf Pastera nodalu II pilsehtas slimnizâ no Krapas Mahrnu mahjam 27 gadus wezais Andrejs Masors, kuru sakodis mahju suns 11 maijâ, kas atsihts par traku. — No Leepajas atwests 19 g. w. Wilums Heninsch un tikpat wezais Hartmanis, kurus sakodis traks suns 22 maijâ un no Mezkules Leemiku mahjam atwests 12 g. w. Jahnis Krastinsch un 20 g. w. Berta Nolberg, kurus sakodis 21 maijâ mahju suns kas ismekleschanâ peerahdijees par traku. p.

Motorlaiwu satiksme starp Majoreem un Warkalu krogu Leelupes krastâ atklahta ar Osolina motorlaiwu „Bolinders" un „Weronika". Laiwas ir glihtas un pat elektriski apgaismojamas. Warkali atrodas wisai interesantâ weetâ' augstâ Leelupes krasta preedainê, ais kuras atrodas teiksmainais Babites esers. Wisa schi apkahrtne ar sawu weseligo gaisu ir eeteizama sakumu weeta pilsehtneekeem. Tikai nejaukais Warkalu krogs ar netihro stedeli, no kuras ispluhst nejauka smaka, ir sche teescham neweetâ un wisai jawehlas, ka Rigas pilsehta to reis galigi isnihzinatu, jo ari weetejeem eedsihwotajeem tas ir par leelu samaitaschanu un postu. p.

Leela negantiba. 28. maija wakarâ Marijas un Newas eelu stuhrî nesinams, gadus 40 wezs wihreetis bes kahda eemesla eeschahwis ar rewolweri lodi kreisâ ziskâ 21 gadu wezajam Augustam Egaram, kas atbrauzis Rigâ tikai preeksch mas deenam darbu meklet. Negantneeks eebehdsis namâ Nr. 12 Marijas eelâ un nosudis, bet Egars aiswests uf slimnizu. p.

Sawads gadijums. Pirmo Wasaras swehtku wakarâ sinots Jelgawas Ahrrigas 2. eezirkna polizijai, ka pee stiklu fabrikas Beerinos uf eelas atrodotees nogalinats musikants Slawinskis. Polizija aisbildinajâs ar to, ka weeta, kur nogalinatais, stahwot 3. eezirkna polizijas pahrsinâ; bet sche bija otradâs domâs. Beidsot 2. eezirkna polizija tomehr gahja uf norahdito weetu, bet tur nogalinato wairs neatrada. Slawinskis tomehr ir nosudis un tapehz schis gadijums wisai sawads. Ismekleschanu turpina. p.

Paschnahwiba uf dselsszeka. 27. majâ pee Edinburgas 2., sem Maskawas ahtrâ wilzeena metàs kahds strahdneeks. To uf weetas nogalinaja. Paschnahwneeks preeksch tam bija sehdejis dselsszeka malâ un raudajis.

Saschauts rotalajotees ar montekristo pistoli pirmos Wasaras swehtkos gadus 13 wezais Jahnis Krastinsch Maskawas Ahrrigâ, bet ar rewolweri ais neusmanibas Jelgawas Ahrrigâ otros Wasaras swehtkos kahds gadus 19 wezais Bronislaws Jezinskis. p.

Pamesta kahdu mehnesi weza meitenite ar sihmiti, ka ta kristita katoku tizibâ un nosaukta wahrdâ Anna. Kahda pusmuhscha seeweete eedewusi behrninu 28. maijâ pee wezo Nometnu klajuma kahdai gadus 12 wezai meitenei paaukleschanai, pati aisgahjusi un nosudusi. Behrns nodots pilsehtas slimnizas nedekneetschu nodalâ. p.

Usbrukums. 27. maija wakarâ Duntesmuischas eelâ Nr. 52 pee sawa dsihwokla wahrteem 28 g. w. Jekabam Stefam nesinams wihreetis eelehjis giftigu schkidrumu gihmî. Ohmis stipri noplauzets tà ka Siess aisnests uf pilsehtas slimnizu. p.

Atweda 28. maijâ pilsehtas slimnizâ no Waldenrodes muischas meschfarga palihgu Maksimu Timofejewu, kuram turpat pee kroga usbrukuschi aiswakar wakarâ 3 brahli W. un pahrduhruschi ar nascheem muguru 2 weetâs. p.

Peepescha nahwe. „Rigas" weesnizâ 26. maijâ peepeschi nomira kahda 20 gadus weza Alwine Grihslin, I. Jekaba eelâ Nr. 24 sawâ dsihwoklî 51 g. w. Wikentijs Bulowskis un starp Wilandes un Widus eelam — awischu pahrdewejs Augusts Puhpols, 53 g. w. p.

Kugneeziba Rigas ostâ pagahjuschâ nedelâ eebrauza 77 tahlbrauzeji twaikoni un 2 kabotaschneeki un isbrauza 86 tahlbrauzeji twaikoni un 21 kabotaschneeks. Pawisam schogad lihds 25. maijam eebraukuschi 900 tahlbrauzeji twaikoni un 56 kabotaschneeki un isbraukuschi 933 tahlbrauzeji twaikoni un 73 kabotaschneeki. p.

Jelgawa.

Laukfaimneezibas isstahde, kuru Jelgawâ sarihko Kursemes Ekonomiskâ (muischneeku) sabeedriba, kà mums sino, notikschot newis no 24.—27., bet no 22.—25. augustam sch. g.

Prahwu pret mahzitaju Bernewizu skatija zauri Jelgawas meerteesneschu sapulzê pagahjuschâ treschdeenâ. Nedz apwainotais, nedz suhdsetajs nebija eeraduschees, atsuhtidami sawâ weetâ sawus adwokatus: Schablowski un Stankunasu. Pee teesas wezos leezineekus wairs nenopratinaja un jaunus leezineekus ari neissauza. Kad meerteesneschu sapulzes preekschsehdetajs abàm pusem lika preekschâ islihgt, suhdsetaja adwokats paskaidroja, ka winsch pats to newarot darit, jo suhdsetajs winu neesot uf to pilnwarojis. Schablowskis apsuhdsetâ wahrdâ atteizàs no meera lihgschanas. Pehz tam adwokati tureja runas. Stankunass aisrahdija, ka mahzitajs ar sawu runaschanu esot peelaidis tikpat kà uguni pakulâs, tapehz ari ziti sahkuschi to paschu runat. Schablowskis turpretim aisrahda, ka mahzitajs sarunajees ar polizijas preekschstahwjeem. Ja nu teescham schi leeta buhtu tik swariga, tad tatschu schee polizijas preekschstahwji buhtu eesahkuschi tuhlin leetas tahlak wirsischanu. Pehz adwokatu runam teesa eegahja apspreestees un pehz brihtina isnahkot pasludinaja, ka meerteesneschа spreedums teek apstiprinats (weens mehnesis aresta). Adwokats Schablowskis tuhlin peeteiza pahrsuhdsibu. Publikas ari schoreis bija sarades labi daudz.

Dsehruma sekas. Otrdeen noweda polizijâ Bornsmindes pag. Emiliju B. (no Dahrsa eelas Nr. 2), kura dsehrumâ bija nolamajusi polizijas kahrtibneekus un rahdijusi teem kulaku. — Par tahdu pat nedarbu nowests polizijâ Jahnis B. no Bramberges pag. „Kalnbehreem".

Telegramas.

29. maijâ (11. junijâ).

Liwadija. Tschugujewas kara skolâ nobeigusscheem junkureem, kopâ 117 personam, bij gods 27. maijâ Liwadijâ stahditees preekschâ Winu Keisariskàm Majestatem.

Peterburga. No finanschu ministra beedra amata teek atswabinati walsts padomes lozekli Nowizkis un Webers. Par finanschu ministra beedreem eezelti ministrijas padomes lozeklis Nikolajenko un walsts rentejas departamenta direktors Kusminskis. — Ahrleetu ministrs aisbrauza uf Konstanzu, kur satiksees Wina Keisariska Majestate ar Rumanijas kehninu.

Awises „Birsch. Wed." redaktoram Rosanowam peespreests 6 nedelu arests waj 300 rbl. naudas sods par raksiu „Speega arests" un 2 mehneschi zeetuma par raksiu par Grihwas meestina wezako.

Nischnij-Nowgoroda. Semstes sapulze apstiprinaja museja buhwes planu. Museju zel semstes jubilejai par peeminu; museja ehka maksàs 150,000 r.

Kischinewa Benderas un Orgejewas aprinkos krusa apsita 4161 desetinu sehjumu.

Roma. Lai gan issludinats dselszeku streiks, tomehr dselszeka kustiba noteek wisur kahrtigi, isnemot ar Ankonu un Bolonju dehl zeka sobojaschanas. Streiks daudz weetâs jau isbeidsees.

Londone. Juhras techniku ispildoschâ komisija nolehma issludinat streiku, lai pazeltu techniku algas un uslabotu winu stahwokli.

Berna. Atklahja **Eiropas dselszeku konferenzi** dselszeku sarakstu saskaroschanai.

Bogota. Kolumbijas republikas kongress apstiprinaja lihgumu ar Sabeedrotàm Walstim par Panamas kanalu.

Ankona. Kad apbehreja manifestantus, kas swehtdeen bij krituschi, behru gahjeena dalibneeki schahwa is rewolwereem. Eewainots ahrsts Wenito un daschi no publikas. Ankonas ostâ atbrauza kara kugi.

Urga. Mongolijas waldiba ussahka mescha saimneezibas darbus.

Atbildigais redaktors: M. Purinsch.

Isdeweja: Sabeedriba „Latweeschu Awises".

Azu ahrsts W. A. Garbunows,

Peenem azu slimneekus weenreis nedelâ, **otrdeenâs,** no pulksten 5 lihdſ 7 p. pusd., **Jelgawâ, Leelajâ eelâ 20.** Tel. 912. (334)

Nikolais Bergs, Jelgawâ,

Leelajâ eelâ Nr. 9. Telefons 156.

Peedahwà

Tehju no wislabakàm firmam,

par daschadàm zenam ar leelu rabatu.

Arween swaigi dedſinatu kafeju

pasihſtama labuma.

Nededſinata kaſija par daschadàm zenam.

Streiſſa Thum-kafeju.

Wihgu kafeju,	**Roſtowas un Kurſemes zigorinus,**
Sihku „	**Schokolades un wanilias zigorinus,**
Rudſu „	**Runkuku beetes,**
Eeſala „	**Karlsbad. kafej. garſchas (Gewürz),**
Eeſala kakao,	

Teizami sajauktu kafeju

beſ jebkahda zigorinu peemaiſijuma par **30** kap. mahrz., kà ari ar **zigorineem ſajauktu kafeju** par **24, 36** un **48** kap. mahrz.

Wakeju hollandeeschu kakao

teizama labuma par **80** kap. un **1** rbl. mahrzinâ.

Pahrtikas un konditoru prezes.

Delikateſes un augli.

Auglu, ſtwju un ſaknu konſerwi.

Eekſch- un ahrſemes wihni.

Eekſch- un ahrſemes likeeri un ſchnabji.

Frantſchu un Kaukaſijas konjaks.

Manufakturas weikals 27 2

Joseph Jankelowitz,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ 3, Strekera namâ.

Eewehlu ſawu leelo manufaktur-pretſchu krahjumu **par loti lehtàm zenam:** Wilnas drehbes kleitem un bluhſem, woalu markiſetes, batiſtu, kretonu, uſwalku un mehtelu ſtoffus, audekſus un puſaudekſus, madapolamu, ſchiffonu, preekſchautu drehbes, gardeenus, galdautus, gultas ſegas, portjeras, ſihda un wilnas lakatus un ſchalles.

Apawu iſgataw. darbniza un pahrdotawa

K. Ginter,

Jelgâwâ, Lehjeju eelâ 2,

peedahwà no krahj. **wiſ. kungu, dahmu** un **behrnu ſahbakus,** paſcha darbnizâ iſgataw., vehz jaun. paraugeem

Bez tam peedahwaju **uhdens ſahbakus, no ſewiſchki iſturiga uhdeni zauri nelaidoſcha materiala.** Apſtelleſumi un iſlabojumi **teek wiſsdrihſakâ laikâ pagatawoti.**

Par iſturigu un glihtu darbu galwoju.

Lehtas zenas! Lehtas zenas!

NB. Mahzekli war peeteiktees.

Leipzigas grahmatruhpneez. iſſtahdê

„Latweeſchu Awiſes"

dabonamas **pirkt pa numureem** pee

L. E. Metzla,

Kreewijas pawiljonâ.

Ratneeks (ſtellmachers)

P. Hellmann.

Mana darbniza tagad atronàs

Jahna eelâ 2, blak, Jahna kapeem.

Paſtellejumus ta jaunus, kà ari iſlabojumus iſdaru wis-drihſakâ laikâ. (206)

Iſſtahde Smiltenê,

14., 15. un 16. junijâ ſch. g.

Ar elſponateem japeeteizas pee iſſtahdes Komitejas Smiltenê (чр. Смильтенъ) **lihdſ 1. junijam ſch. g.** Iſſtahdes weeta 1/2 werſti no dſelſzeła ſtazijas. **Iſſtahdes beſalkoholiſka bufete** tiks iſdota **wairakſolifchanà 26. maijâ ſch. g.,** pulkſt. **1** pehz pusd. (419) **Iſſtahdes Komiteja.**

Laukſaimneezib. maſchinu fabrika un tſchuguna leetuwe

G. Rahzen,

Jelgawâ, Skolas eelâ Nr. 15, pee Masajeem wahrteem.

Iſgatawo wiſadas

lauksaimneezibas maſchinas

un **reſerwu dalas. Twaika kuhlejus,** wiſjaunakàs konſtrukzijas un wiſados leelumos. Kuhlejeem **ſorteerzilindrus** un **kurbelaſis.** Lokomobilem eeleek uſ wiſlehtako jaunas **ugunsbukſes** un **rorn ſeenas.** Wezeem katleem **iſbukſê twaika zilindrus** un eerihko uſ wentileem **jaunlaiku regulatorus.**

J. Spalits.

Zementroru, trepju un jumta papes fabrika

Jelgawâ, Schagarcs eelâ Nr. 5, telef. 270.

Buhw. ſeſonai ſahkotees peedahwaju no krahjumâ atrodoſcheem materialeem: (236

Zement **trepju kahpeenus. Eelu un koridoru flises. Aku un drenaſchu rores** (wiſados leelumos)

Sirgu un zuhku ſiles. Kapu kruſtus un apleekamos par loti lehtàm zenam.

Bez tam peedahwaju pehz wiſjaunakà parauga paſchiſgatawotus

Zement jumta dakſtiņus

Seenas un jumta papi, akmena darwu wairumâ un maſumâ.

Tapat uſnemos **papes jumtu uſſegſchanu** un **nodarwoſchanu par lehtàm zeram.**

Behrnu meita

war peeteiktees **Leitzingera konditorejâ.** (418)

Seewas,

kuras wehlas ſawus wihrus galigi atradin. no dſerſchan., eeſneedſ. ſawas adr.: Rigâ, Suworowa eelâ 114, dſ. 7 no 10—12 d. un 3 lihdſ 1/28 w. War ari rakſt. peel. marku atb. (363)

Plawu uhtrupe

tiks notureta **7. junijâ** ſch. g., pkſt. **12** deenâ, **Wolgundes muiſchâ.**

Mescha seme

pahrdodama Ahnes muiſchâ 5 werſtes no Jelgawas, par 120 rbl. puhrweetâ, ar agrarbankas palihdſibu. Eemaksa loti maſa. Japeeprasa pee pahrwaldn. **Pawar** k. Tel. 898. (361b)

Plawu uhtrupe

tiks notureta **4. junijâ** ſch. g., pulkſten **9** no rihta, **Sorgenfreija restorazijâ.** Plawu eepreekſcheja apſkatiſchana atlauta. (396) **Oſolmuiſchas walde.**

Daſchadus

kurwjus, behrnu ratiņus

leelâ iſwehlê iſ paſcha darbnizas peedahwà **J. Bergs,** Jelgawâ, Paſta eelâ Nr. 5.

Dadana Blata ſtropi,

bubultàm ſeenam i,ſwelkamo dibenu, wakâ taiſameem ſahneem, glahſchu lodſineem, ar labako ſorti tropenolpapi, ſegtu jumtu, no ſauſeem kokeem iſgatawoti, dabonami buhw- un mehbelu galdneezibâ Jelgawâ, Palejas eelâ 33, pee **J. Kimen.** (319b)

Da wehlatees

eeg. uſ muhſchu pareiſu un iſturigu pulkſteni, teeizam to tuhlin no mums iſrakſtit. Bez kaut kahda riſka, jo mehs pulkſteni nemam atpakal un atdodam naudu, ja nebuhs tàs naudas wehrts. **pagehreet un pahrleezineetees!** Kungu walejs kab. pulkſt., ankers, patent. I. ſorte, ſili-melna angku tehrauda ar ſkanu gahjeenu, uſ akmeneem, uſwelkams aiſ podſinas reiſ 36 ſtundâs ar muhſchigu federi un galwoſchanu uſ 6 g. Pee katra pkſt. peeleek elegantu nemelnojoſchu kehdi ar treleku un ſeemeſcha pkſt. mazinu par welti. Tà ka mehs ſawus pkſt. pahrdod no pirmàs rokas un leelâ daudſumâ, mehs waram to pahrdot par noſakami lehtu zenu:

Tikai 2 r. 25 kap., 2 gab. 4 r. 25 kap., 3 gab. 6 rbl. Iſſuhta uſ pehzmakſu un bez eemakſas. Par ſuhtiſch. pereehkina 40 kap., uſ Sibiriju 80 k. Apſtelluj. adr.: фабр. III. Штейнвассеръ, Варшава, Панская 31—130. Koreſp. kreewu un wahzu walodâs. (388)

„Salon de Corset M-me Marie" (81

Jelgawâ, Leelajâ eelâ 3

Zaur ſcho paſinoju zeen. dahmam, ka manâ ſalonâ beſ korſetem wehl teek no ſpezialiſtem pagatawoti preekſchmeti, kas atteezas uſ ſeeweeſchu waſadſibam, kermena taiſni turetaſi, avotaljas, wiſadas bandaſchas pa modela un ahrſta noſazijumeem.

Ilggabiga nodarboſch. ſchaarobà, kà ari labi mahziti darbſpehki, dod man eeſpehju, kam wehleſchanos iſpildit. Bagatigs modernu, gatawu korſetu krajums. Swehtdeenâs un ſwehtdeenâs mans weikals ir ſlehgts.

Akziju Sabeedribas

J. Hertel

apteeka pretſchu pahrdotawa,

Jelgawâ,

Paſta eelâ Nr. 11

peedahwà wiſus

uſ ſcho arodu atteezoſchos artikelus.

Selta medalis Londonâ 1893.

Sargatees no wiltojumeem Prowiſora (33

G. F. Jürgen'a

Bor-Timolin seepes

pret ſwihſchanu, nodegſchanu, faules plankumeem, pinnem u. dſelteneem plankumeem.

Smarſchigas, augſtakà labuma

tualet ſeepes.

Dabonamas wiſur!

1/1 gab. **50** kap., 1/2 gab. **30**

Galwenà noliktawa pee **G. F. Jürgens'a Maſkawâ.**

Wiſsangſtakà labuma!

= Dailkrahſotajeem =

wiſas paraſtàs un ſpezialàs

krahſas un lakas,

gatawas faberſtas **ellas-, lakas-** un **emaljas krahſas** un **wiſus dailkrahſotaju peederumus** wairumâ un maſumâ peedahwà

Baltijas Krahſu Fabrika,

Rigâ, Romanowa eelâ 52/54, telefons 102-45. (379)

Pret tuhlinſamakſu rewehrojams rabats.

NB. Baltkalki arween krahjumâ.

Mehrenas zenas!

Iſſtahdnieku ſarakſts

peedahwà (311)

M. Kantor, Jelgawâ,

Eeelajâ eelâ 11. Telefons 790.

Drukats Grahmatruhpneezibas Ekonomiſkàs Sabeedribas drukatawà, Jelgawà.